

УТВЕРЖДЕНО

Постановление
Министерства образования
Республики Беларусь
27.07.2018 № 76

**Вучэбная праграма па вучэбным прадмеце
«Замежная мова (англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская)»
для IV класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання і выхавання**

ЗАМЕЖНАЯ МОВА

(англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У сучасным свеце замежная мова разглядаецца як сродак фарміравання і выхавання маральна адказнай асобы, як сродак зносін, ведаў, асэнсавання і інтэрпрэтацыі фактаў іншай культуры. Галоўнае прызначэнне замежных моў – забяспечваць узаемадзеянне і супрацоўніцтва народаў, выключачь магчымасці негатыўнага ўплыву на працэс нацыянальнай самаідэнтыфікацыі і культурнага самавызначэння асобы; павышаць гатоўнасць чалавека да асобнай і прафесійнай самарэалізацыі праз выкарыстанне замежнай мовы нараўне з роднай мовай у якасці матэрыяльнай формы функцыянавання свайго мыслення. Валоданне замежнымі мовамі – важная перадумова адаптацыі чалавека да жыцця ў глабалізаваным свеце.

Вучэбны прадмет «Замежная мова» прызначаны служыць фарміраванню полікультурнай асобы. Адназначна, працэс навучання замежнай мове накіраваны на падрыхтоўку вучняў да розных форм адносін і зносін паміж індывідамі і групамі, якія належаць да розных культур.

Магчымасці вучэбнага прадмета «Замежная мова» ў падрыхтоўцы вучня да міжкультурнай камунікацыі надзвычай вялікія. Вучань далучаецца да духоўнага багацця іншых народаў; у яго фарміруецца вобраз свету, які адпавядае сацыяльным, палітычным і культурным рэаліям сучаснай рэчаіснасці; фарміруецца другасная кагнітыўная свядомасць, якая забяспечвае ўвесь комплекс іншамоўнай камунікатыўнай дзейнасці; адбываецца развіццё маўленчых працэсаў і маўленчых механізмаў, здольнасцей перадаваць у ходзе іншамоўных зносін уласныя думкі і пачуцці; узнікаюць перадумовы для развіцця асобы праз узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы. Моўныя здольнасці фарміруюцца ў адзінстве параджэння маўлення і ўспрымання маўлення.

Мэты навучання замежнай мове

Генеральная мэта навучання замежнай мове заключаецца ў фарміраванні вучняў як суб'ектаў міжкультурнай камунікацыі праз авалоданне імі іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыі і развіццё ў іх якасцей полікультурнай асобы, запатрабаваных сучасным інфармацыйным грамадствам ва ўмовах глабалізацыі.

Генеральная мэта прадугледжвае пастаноўку і рэалізацыю адукацыйных, развіццёвых і выхаваўчых мэт у іх адзінстве.

Адукацыйныя мэты: моўнае і маўленчае развіццё асобы вучня шляхам забеспячэння практычнага валодання замежнай мовай як эфектыўным сродкам зносін у адзінстве яго кагнітыўнай, камунікатыўнай і экспрэсіўнай функцый; засваенне і актуалізацыя ведаў пра вывучаемую замежную мову; авалоданне навыкамі і ўменнямі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (ўспрыманне і разуменне іншамоўнага маўлення на слых, гаварэнне, чытанне, пісьмо і пісьмовае маўленне).

Развіццёвыя мэты: забяспечваюць кагнітыўнае, камунікатыўнае, эмацыянальнае развіццё вучняў; авалоданне спосабамі фарміравання і фармулявання думкі на замежнай

мове; развіццё лінгвістычнага кампанента гуманітарнага мыслення; узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы.

Выхаваўчыя мэты: забеспячэнне ўзбагачэння духоўнага свету вучняў, выхавання ў іх культуры мыслення, пачуццяў, паводзін; развіцця гуманістычных каштоўнасных арыентацый, уменняў ажыццяўляць зносіны ў кантэксце дыялогу культур; фарміраванне псіхалагічнай гатоўнасці да міжмоўнай міжкультурнай камунікацыі; адаптацыя асобы да іншага сацыяльнага асяроддзя.

Задачы замежнай мовы як вучэбнага прадмета:

развіццё камунікатыўнай культуры вучняў, засваенне імі вуснага і пісьмовага маўлення на ўзроўні, які з'яўляецца дастатковым для адэкватнай трактоўкі інфармацыі, што перадаецца і прымаецца;

кагнітыўнае развіццё вучняў, якое праяўляецца ў пераструктураванні асобных фрагментаў індывідуальнага вобраза карціны свету і ўспрымання свету вивучаемай мовы праз штучна фарміруемы ў свядомасці лінгвадыдактычны канструкт, што дазваляе ўспрымаць даступны пазнанню свет у адпаведнасці з яго (гэтага свету) уласнымі сацыяльнымі, палітычнымі, культурнымі, моўнымі рэаліямі, а не праз проста пераклад на гэту мову схем роднай, нацыянальнай карціны свету;

сацыякультурнае развіццё асобы, арыентаванае на ўспрымання «іншага» ў яго непадобнасці праз пазнанне каштоўнасцей новай культуры ў дыялогу з роднай; супастаўленне вивучаемай мовы з роднай і культуры гэтай мовы з нацыянальнай; фарміраванне ўменняў прадстаўляць сваю краіну і культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін;

развіццё каштоўнасных арыентацый вучняў, якое ажыццяўляецца праз фарміраванне гуманістычнай пазіцыі асобы шляхам стварэння ўмоў для ўзбагачэння адпаведнага канструктыўнага вопыту эмацыянальна-пачуццёвых адносін як важнейшага фактару ўзнікнення ў чалавека станоўчага ўспрымання «іншага», паважлівых адносін да яго, прызнанне разнастайнасці культур; з'яўленне ў вучняў імкнення да супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння з іншымі народамі;

развіццё матывацыі да вивучэння замежнай мовы праз фарміраванне патрэбнасцей лепш і дакладней разумець навакольны свет і быць зразуметым ім; усведамленне важнасці валодання замежнай мовай для сацыялізацыі ў сучасным свеце;

развіццё самаадукацыйнага патэнцыялу вучняў, забеспячэнне іх гатоўнасці да самастойнай працы над мовай, у тым ліку неабходнымі тэхнікамі вучэбна-пазнавальнай працы, стратэгіямі самааналізу і саманазірання.

У якасці комплексных характарыстык, што выражаюць змест задач, разглядаюцца кампетэнцыі, таму што яны задаюць нормы і патрабаванні да валодання замежнай мовай, якія дазваляюць прасачыць ступень сумеснай рэалізацыі мэт і задач.

Міжкультурная кампетэнцыя – стратэгічная кампетэнцыя, валоданне якой заклікана забяспечваць асэнсаванне вучнямі іншай сацыякультуры, пазнанне імі сэнсавых арыенціраў іншага лінгвасоцыуму, умення бачыць падабенствы і адрозненні паміж культурамі і ўлічваць іх у працэсе іншамоўных зносін.

Камунікатыўная кампетэнцыя – валоданне сукупнасцю маўленчых, моўных, сацыякультурных норм вивучаемай мовы, а таксама кампенсаторнымі і вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі, якія дазваляюць выпускніку ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі рашаць маўленчыя, адукацыйныя, пазнавальныя і іншыя задачы, што стаяць перад ім. У састаў гэтай інтэграцыйнай кампетэнцыі ўваходзяць маўленчая, сацыякультурная, вучэбна-пазнавальная, кампенсаторная кампетэнцыі, якія разглядаюцца як субкампетэнцыі.

Моўная кампетэнцыя – сукупнасць моўных ведаў аб правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, арфаграфічных, лексічных і граматычных) у маўленні і навыкаў іх выкарыстання ў камунікатыўных мэтах.

Маўленчая кампетэнцыя – сукупнасць навыкаў і ўменняў маўленчай дзейнасці (гаварэнне, успрыманне маўлення на слых, чытанне, пісьмо і пісьмовае маўленне), веданне норм маўленчых паводзін; набыццё на гэтай аснове вопыту іх выкарыстання для пабудовы лагічнага і звязнага па форме і змесце выказвання, а таксама для тлумачэння сэнсу і выказвання іншых людзей.

Сацыякультурная кампетэнцыя – сукупнасць ведаў пра нацыянальна-культурную спецыфіку краін вывучаемай мовы, уменняў будаваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з гэтай спецыфікай, уменняў прадстаўляць на гэтай аснове сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Вучэбна-пазнавальная кампетэнцыя – сукупнасць агульных і спецыяльных вучэбных уменняў, неабходных для ажыццяўлення самастойнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай, вопыт іх выкарыстання.

Кампенсаторная кампетэнцыя – сукупнасць уменняў выкарыстоўваць дадатковыя вербальныя сродкі і невербальныя спосабы для рашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту існуючых моўных сродкаў.

Паслядоўнае і ўзаемазвязанае авалоданне пазначанымі ключавымі кампетэнцыямі забяспечвае фарміраванне ў вучняў адпаведных кампетэнтнасцей.

У сваёй сукупнасці мэты і задачы прадугледжваюць праектаванне і арганізацыю адукацыйнага працэсу на аснове патрабаванняў асобна арыентаванага, кампетэнтнаснага, камунікатыўнага, кагнітыўнага і сацыякультурнага падыходаў у іх адзінстве. Адсюль, у якасці важнейшых прынцыпаў ажыццяўлення адукацыйнага працэсу вызначаюцца наступныя:

забеспячэнне разумення культуры і ладу жыцця іншага народа, гатоўнасць «успрымаць іншага ў яго непадобнасці» і ўсведамленне вучнямі прыналежнасці да роднай культуры;

адзінства рэалізацыі камунікатыўнай, культурна-прагматычнай і аксіялагічнай функцый вывучаемай мовы;

арыентацыя працэсу навучання на забеспячэнне дыялогу культур на аснове ўсебаковага ўліку ўзаемасувязей: мова – мысленне – культура;

забеспячэнне сацыялізацыі вучняў сродкамі замежнай мовы;

арганізацыя навучання замежнай мове як сродку іншамоўных зносін на аснове мадэліравання сітуацый міжкультурнай камунікацыі.

Выкладзеныя палажэнні вызначаюць патрабаванні да зместу адукацыі.

Агульныя патрабаванні да зместу адукацыі

Змест вучэбнага прадмета «Замежная мова» вызначаецца ў адзінстве прадметнага і эмацыянальна-каштоўнаснага кампанентаў.

Эмацыянальна-каштоўнасны кампанент зместу адукацыі ўключае сукупнасць адносін асобы да сусветнай моўнай і культурнай спадчыны, да працэсу авалодання ім з мэтай асобнаснага росту; забяспечвае набыццё вопыту іншамоўных зносін шляхам рэфлексіі, самапазнання, самавызначэння. Працэс авалодання замежнай мовай набывае для вучня асобнасны сэнс.

Прадметны змест адукацыі ўключае наступныя кампаненты:

сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення;

віды маўленчай дзейнасці і моўны матэрыял;

сацыякультурныя веды: культурознаўчыя, краіназнаўчыя і лінгвакраіназнаўчыя;

кампенсаторныя і вучэбна-пазнавальныя ўменні і навыкі самастойнай работы з іншамоўным матэрыялам.

Прадметны кампанент зместу забяспечвае валоданне замежнай мовай як сродкам міжкультурных зносін.

Адбор зместу вучэбнага матэрыялу, які патрэбна засвоіць, ажыццяўляецца на аснове наступных метадалагічных арыенціраў:

накіраванасць педагогічнага працэсу на падрыхтоўку да міжкультурных зносін;
 усебаковы ўлік узаемасувязей: мова – мысленне – культура;
 прад'яўленне каштоўнасцей культуры, якая пазнаецца, у дыялогу з роднай;
 інтэграцыя моўнага, сацыякультурнага, аксіялагічнага кампанентаў зместу
 навучання;

аўтэнтычнасць і каштоўнасць і іншамоўных матэрыялаў;
 адпаведнасць вучэбнага матэрыялу сучасным гутарковым нормам вывучаемай мовы.
 Структураванне вучэбнага матэрыялу ажыццяўляецца на аснове наступных
 патрабаванняў:

бесперапыннае канцэнтрычнае прад'яўленне і назапашванне ведаў;
 паэтапнае фарміраванне навыкаў і ўменняў;
 пераемнасць этапаў працэсу авалодання замежнай мовай;
 пастаянная апора на моўны, маўленчы і асобны суб'ектны вопыт вучняў;
 спалучанасць у авалоданні маўленнем і сістэмай мовы;
 стварэнне магчымасцей для фарміравання ўменняў самастойнай работы з
 іншамоўнымі інфармацыйнымі крыніцамі з мэтай самаадукацыі.

Спецыфіка зместу моўнай адукацыі прадугледжвае паслядоўны ўлік у адукацыйным
 працэсе наступных асноўных палажэнняў камунікатыўна арыентаванага навучання:

ажыццяўленне адукацыйнага працэсу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін;
 мадэліраванне сітуацый зносін, якія стымулююць вучняў да рашэння
 камунікатыўных задач у працэсе вывучэння замежнай мовы;

выкарыстанне камунікатыўна арыентаваных заданняў на аснове імітацыйных,
 гульнявых і свабодных зносін;

сітуацыйна абумоўленае авалоданне лексікай і граматыкай вывучаемай мовы;

актыўнае ўцягванне вучняў у працэс зносін у якасці маўленчых партнёраў;

стварэнне матывацыйнай гатоўнасці і патрэбнасці вучняў ва ўспрыманні і засваенні
 вучэбнага матэрыялу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін.

Сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення

Сацыяльна-бытавая сфера. Сям'я і сябры. Дом і кватэра. Распарадак дня. Адзенне.

Вучэбна-працоўная сфера. Расклад урокаў.

Сацыяльна-культурная сфера. Святы. Выхадны дзень.

Маўленчыя ўменні

Успрыманне і разуменне маўлення на слых – уменні разумець іншамоўнае маўленне ў
 працэсе непасрэдных зносін з суб'яседамі, уменні разумець разнажанравыя аўдыя- і
 відэатэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест.

Гаварэнне – уменні ажыццяўляць дыялагічныя, маналагічныя і полілагічныя зносіны
 ў адпаведнасці з мэтамі, задачамі і ўмовамі камунікацыі, з захаваннем норм маўленчага і
 немаўленчага этыкету.

Чытанне – уменні чытаць і разумець разнажанравыя тэксты з рознай паўнатай і
 дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання і далейшага
 выкарыстання інфармацыі.

Пісьмо і пісьмовае маўленне – уменні прадцыраваць розныя віды пісьмовых тэкстаў
 у адпаведнасці з нормамі, якія прыняты ў краінах вывучаемай мовы, з улікам
 камунікатыўных задач і адрасата.

Моўныя веды і навыкі

Веды пра сістэму вывучаемай мовы, правілы функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, лексічных, граматычных) у маўленні і навыкі іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурныя веды і ўменні

Веданне сацыякультурнага кантэксту сваёй краіны і краін вывучаемай мовы, уменні наладжваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з іх спецыфікай, прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторныя ўменні

Уменні выкарыстоўваць розныя вербальныя і невербальныя сродкі для кампенсацыі недахопаў у камунікацыі ва ўмовах дэфіцыту моўных сродкаў, недахопу маўленчага і сацыяльнага вопыту.

Вучэбна-пазнавальныя ўменні

Агульныя і спецыяльныя вучэбныя ўменні, неабходныя для ажыццяўлення самастойнай пазнавальнай дзейнасці па авалоданні іншамоўнымі зносінамі і культурай краін вывучаемай мовы.

Рэкамендаваныя метады і формы навучання і выхавання

На вучэбных занятках рэкамендуецца выкарыстоўваць разнастайныя метады навучання і выхавання: расказ, гутарка, самастойная работа, наглядныя метады, выкананне практыкаванняў, практычных работ і інш. З мэтай актывізацыі пазнавальнай дзейнасці вучняў выкарыстоўваюцца метады праблемнага навучання, інтэрактыўныя, эўрыстычныя, гульнявыя метады, дыскусіі, метады праектаў і інш.

Мэтазгодна спалучаць франтальныя, групавыя, парныя і індывідуальныя формы навучання, выкарыстоўваць такія віды ўрокаў, як урок-даследаванне, урок-практыкум, урок-экскурсія, урок-гульня, інтэграваны ўрок і інш.

Выбар форм і метадаў навучання і выхавання вызначаецца настаўнікам самастойна на аснове мэт і задач вывучэння пэўнай тэмы, сфармуляваных у вучэбнай праграме патрабаванняў да вынікаў вучэбнай дзейнасці вучняў з улікам іх узроставых і індывідуальных асаблівасцей.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА

105 гадзін

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		На канец навучальнага года вучань павінен умець
Сацыяльна-бытавая	Сям'я і сябры	Расказаць пра роднасныя адносіны ў сям'і; распытаць пра роднасныя адносіны ў сям'і; расказаць аб прафесіях, інтарэсах і любімых занятках членаў сваёй сям'і і сям'і сябра; распытаць аб прафесіях, інтарэсах і любімых занятках членаў сваёй сям'і і сям'і сябра; апісаць члена сям'і/сябра (знешнасць, рысы характару)
	Дом і кватэра	Паведаміць пра месца жыхарства (горад, вуліца, дом, кватэра); апісаць кватэру/дом (назва і колькасць пакояў); расказаць пра свой пакой (асноўныя прадметы мэблі і іх месцазнаходжанне); распытаць субяседніка пра яго пакой

	Распарадак дня	Спытаць і назваць час; расказаць пра распарадак дня; распытаць субяседніка пра яго распарадак дня
	Адзенне	Апісаць прадметы адзення; расказаць пра адзенне, якое носяць у розныя поры года; спытаць пра цану на прадметы адзення; назваць кошт прадметаў адзення; папрасіць у магазіне адзенне пэўнага колеру і памеру
Вучэбна-працоўная	Расклад урокаў	Расказаць пра свой школьны расклад; распытаць субяседніка пра яго школьны расклад; расказаць пра свае ўрокі ў школе; выказаць адносіны да вучэбных прадметаў; назваць асноўныя вучэбныя дзеянні (пісаць, чытаць, лічыць і г.д.)
Сацыяльна-культурная	Святы	Спытаць пра дату нараджэння; назваць дату нараджэння; павіншаваць са святам / днём нараджэння / Новым годам; падарыць / тактоўна прыняць падарунак; расказаць пра святкаванне дня нараджэння; распытаць пра святкаванне дня нараджэння; выказаць свае адносіны да свят
	Выхадны дзень	Расказаць пра заняткі ў выхадны дзень; распытаць пра заняткі ў выхадны дзень; прапанаваць разам правесці вольны час; прыняць/адхіліць прапанову; апісаць выхадны дзень аднаго з членаў сям’і

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны разумець на слых указанні настаўніка, якія звязаны з вядзеннем урока, іншамоўныя тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару, якія пабудаваны на вывучаным моўным матэрыяле, у прад’яўленні настаўніка і ў гуказапісе, у тэмпе, набліжаным да натуральнага, з візуальнай апорай.

Віды тэкстаў: казка, апавяданне, рыфмоўка, верш, дзіцячая песня.

Працягласць гучання тэксту – 1 мінута.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець запытваць і паведамляць інфармацыю асабістага характару.

Віды дыялогу: этыкетны дыялог, дыялог-распытванне, дыялог – пабуджэнне да дзеяння.

Колькасць рэплік на кожнага субяседніка – 4.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

паведаміць інфармацыю ў межах вывучанага моўнага матэрыялу;
апісваць людзей і прадметы;

расказаць пра паслядоўнасць дзеянняў, падзей.

Віды маналагічнага выказвання: паведамленне, апісанне, апавяданне.

Аб’ём выказвання – не менш за 5 фраз.

Чытанне

Вучні павінны чытаць услых і сам сабе з поўным разуменнем, з правільным дзяленнем на сэнсавыя групы тэксты, пабудаваныя на вывучаным моўным матэрыяле.

Віды тэкстаў: казка, апавяданне, дыялог, верш, песня, рыфмоўка.

Аб'ём тэксту – прыкладна 900 друкаваных знакаў з прабеламі.

Пісьмо і пісьмовае маўленне

Вучні павінны авалодаць арфаграфіяй слоў, якія ўваходзяць у лексічны мінімум для гэтага класа, і ўмець:

правільна напісаць свой адрас;

падпісаць віншавальную паштоўку;

пісаць тэкст з апорай на ўзор.

Аб'ём тэксту – не менш за 20 слоў.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

АНГЛІЙСКАЯ МОВА

Фанетыка

Сістэма транскрыпцыйных знакаў.

Націск у словах. Рытм англійскага маўлення. Інтанацыя сцвярджалых, адмоўных і пытальных сказаў. Інтанацыя формул маўленчага этыкету.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 70 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 400 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 120 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы лічэбнікаў *-th, -ty*; суфіксы назоўнікаў *-er, -or*.

Паказчыкі часу: *every day, in the morning, in the afternoon, in the evening*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: прыналежны склон назоўнікаў у адзіночным і множным ліку.

Артыкль: неазначальны артыкль перад назоўнікам у функцыі дапаўнення, перад назоўнікам пасля дзеяслова *to be*.

Азначальны артыкль перад парадкавымі лічэбнікамі. Адсутнасць артыкля перад назвамі вучэбных прадметаў. Адсутнасць артыкля перад прыметнікамі, ва ўстойлівых словазлучэннях (*go to bed, have dinner*).

Прыметнік: утварэнне вышэйшай і найвышэйшай ступеней параўнання з дапамогай суфіксаў *-er, -est* і прыслоўяў *more, the most*.

Займеннік: указальныя займеннікі.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 21–100; парадкавыя лічэбнікі.

Дзеяслоў: сцвярджалая, адмоўная і пытальная формы дзеясловаў у *Present Simple, Present Continuous*.

Мадальныя дзеясловы: *can* для выказвання просьбы; *may* для выказвання дазволу.

Прыслоўе: *usually, tomorrow, tonight, then, upstairs, downstairs*.

Прыназоўнік: *with, for (breakfast)*; прыназоўнікі часу *at (one o'clock), on (the first of January), in (the morning)*; прыназоўнік месца *near*.

Злучнік: *but*.

Сінтаксіс

Сцвярджалыныя, адмоўныя і пыталыныя сказы са зваротамі *there is/there are, to be going to*.

НЯМЕЦКАЯ МОВА

Фанетыка

Націск у складаных словах. Адсутнасць націску на службовых словах. Інтанацыя простых развітых сказаў.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 70 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 400 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 120 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў, якія абазначаюць прафесіі, *-er, -in*; словаскладанне: назоўнік + назоўнік; назоўнік + прыметнік; лічэбнік + лічэбнік.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: назоўнікі жаночага, ніякага і мужчынскага роду ў давальным склоне.

Артыкль: неазначальны артыкль перад назоўнікамі пры першым упамінанні прадмета або асобы; пасля дзеясловаў *haben, brauchen*.

Азначальны артыкль перад назоўнікамі, якія раней упаміналіся ў кантэксце; перад парадкавым лічэбнікам.

Адсутнасць артыкля перад назоўнікамі, якія абазначаюць прафесію, род заняткаў у структурах «дзеяслоў *sein* + назоўнік»; перад назоўнікам у множным ліку, калі ён у адзіночным ліку ўжываецца з неазначальным артыклем.

Займеннік: асабовыя і прыналежныя займеннікі ў давальным і вінавальным склонах. Адмоўны займеннік *kein/keine* перад назоўнікам.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 21–100; парадкавыя лічэбнікі.

Прыназоўнік: прыназоўнікі месца *in, an, auf*, якія патрабуюць вінавальнага або давальнага склону; прыназоўнікі часу *in, an*, якія патрабуюць давальнага склону.

Дзеяслоў: моцныя дзеясловы з каранёвымі галоснымі *e, a* і дыфтонгам *au* у цяперашнім часе; дзеяслоў *haben* у цяперашнім часе (*Präsens Aktiv*).

Мадалны дзеяслоў *müssen* у цяперашнім часе (*Präsens Aktiv*) для выражэння неабходнасці. Мадалны дзеяслоў *mögen* у цяперашнім часе (*Präsens Aktiv*) у значэнні «любіць/падабацца» (у тым ліку пра ежу).

Сінтаксіс

Ужыванне *doch* у сцвярджалым адказе на пытанне з адмоўем. Парадак слоў у сказах з акалічнасцю месца і часу.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Марфалогія

Займеннік: няпэўна-асабовы займеннік *man*.

ФРАНЦУЗСКАЯ МОВА

Фанетыка

Адрозненне на слых і дакладнае вымаўленне ўсіх гукаў французскай мовы. Счапленне і звязванне. Інтанацыйная мадэль апавядальнага (сцвярдзальнага і адмоўнага), пабудзальнага і пыталнага сказаў.

Інтанацыя формул маўленчага этыкету.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 70 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 400 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 120 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў *-ier, -ière*, прыметнікаў *-eur (-euse), -eux (-euse)*, лічэбнікаў *-ier, -ière, -ième*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: род і лік назоўнікаў, назоўнікі мужчынскага і жаночага роду, якія абазначаюць прафесію.

Артыкль: азначальны і неазначальны, частковыя артыклі; злітныя артыклі *au, aux, du, des*; ужыванне азначальнага артыкля перад парадкавымі лічэбнікамі і ў датах.

Прыметнік: якасныя прыметнікі ў станоўчай ступені; прыналежныя прыметнікі *notre/nos, votre/vos, leur/leurs*), указальныя займеннікі *ce, cet, cette, ces*.

Займеннік: націскныя займеннікі *lui, elle, nous, vous, eux, elles*.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі ад 1 да 100; парадкавыя лічэбнікі да 20.

Дзеяслоў: цяперашні час *le présent* дзеясловаў I групы і некаторых дзеясловаў III групы (*aller, faire, lire, écrire*), зваротныя дзеясловы (*se réveiller, se lever, se laver, se coucher, se reposer*) у *le présent*.

Прыслоўе: прыслоўі часу *souvent, parfois, toujours, jamais*.

Прыназоўнік: прыназоўнікі месца (*entre, devant, derrière, à droite, à gauche, au milieu de, en face de, près de*) і часу (*à, de ... à, en automne, en été, en hiver, au printemps*). Адсутнасць прыназоўніка ў выразах *ce matin, cet après-midi, ce soir*.

Злучнік: *mais*.

Сінтаксіс

Агульнае і спецыяльнае пытанні да апавядальнага сказа з інверсіяй і зваротам *est-ce que*. Безасабовыя сказы. Безасабовы зварот *il est*.

ІСПАНСКАЯ МОВА

Фанетыка

Інтанацыя сказаў з аднароднымі членамі, складаназлучаных сказаў са злучнікамі *y, pero*. Інтанацыя складаназалежных сказаў. Інтанацыя альтэрнатыўнага пытання.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 70 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 400 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 120 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў *-ero(a), -dor(a), -tor(a)*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Артыкль: адсутнасць артыкля перад назоўнікамі, якія абазначаюць прафесію.

Прыметнік: дапасаванне прыметнікаў да назоўнікаў; ступені параўнання прыметнікаў (*grado comparativo, grado superlativo*).

Займеннік: указальныя займеннікі-прыметнікі *este/esta, ese/esa, aquel/aquella; estos/as, esos/-as, aquellos/-as*.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 50–100; парадкавыя лічэбнікі 1–12.

Дзеяслоў: пранамінальныя (займенныя) дзеясловы; сістэма спражэння правільных і няправільных дзеясловаў у *presente de indicativo*.

Futuro inmediato.

Канструкцыя неабходнасці: *antes de + inf., después de + inf.*

Канструкцыі: *tener que + inf., deber + inf., hay que + inf.*

Прыслоўе: прыслоўі *también, tampoco, cerca, lejos, rápido*; прыслоўе месца *¿adónde?* у пытальным сказе.

Ступені параўнання прыслоўяў (*grado comparativo, grado superlativo*).

Прыназоўнік: прыназоўнікі часу *a, en* і напрамку *a*.

Прыназоўнік *a* з назоўнікамі ў ролі дапаўнення (для перадачы адносін, якія адпавядаюць вінавальнаму і давальнаму склонам) і з дзеясловамі для абазначэння напрамку руху.

Сінтаксіс

Альтэрнатыўнае пытанне.

Складаназлучаныя сказы са злучнікамі *pero, y*.

Складаназалежныя сказы са злучнікам *cuando*.

КІТАЙСКАЯ МОВА

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны разумець на слых указанні настаўніка, якія звязаны з вядзеннем урока, іншамоўныя тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару, якія пабудаваны на вывучаным моўным матэрыяле, у прад'яўленні настаўніка і ў гуказапісе, у тэмпе, набліжаным да натуральнага, з візуальнай апорай.

Віды тэкстаў: апавяданне, рыфмоўка, скарагаворка, загадка, верш, дзіцячая песня.

Працягласць гучання тэксту – 0,5 минуты.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець запытваць і паведамляць інфармацыю асабістага характару з захаваннем норм маўленчага этыкету.

Віды дыялогу: этыкетны дыялог, дыялог-распытванне, дыялог-пабуджэнне да дзеяння.

Колькасць рэплік на кожнага суб'ядніка – 4.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

паведамляць інфармацыю ў межах вывучанага моўнага матэрыялу;

апісваць людзей і прадметы;

расказваць пра паслядоўнасць дзеянняў, падзей.

Віды маналагічнага выказвання: паведамленне, апісанне, апавяданне.

Аб'ём выказвання – не менш за 5 фраз.

Чытанне

Вучні павінны ўмець:

чытаць услых і самі сабе з поўным разуменнем, з правільным дзяленнем на сэнсавыя групы тэксты, пабудаваныя на вывучаным матэрыяле і напісаныя з дапамогай транскрыпцыйных знакаў;

чытаць іерогліфы, якія ўваходзяць у актыўны мінімум; суадносіць іерогліф з транскрыпцыйным знакам і малюнкам, які абазначае канкрэтныя прадметы і дзеянні.

Віды тэкстаў: апавяданне, дыялог, загадка, рыфмоўка, верш, песня, коміксы.

Аб'ём тэксту – 0,3 старонкі.

Пісьмо і пісьмовае маўленне

Вучні павінны ўмець:

валодаць арфаграфіяй слоў, якія напісаны ў транскрыпцыі і ўваходзяць у лексічны мінімум для гэтага класа;

пісаць іерогліфы з апорай на ўзор – 60 адзінак.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

Фанетыка

Націск у словах.

Дысіміляцыя трэцяга тону.

Інтанацыя апавядальных сказаў.

Інтанацыя агульных і спецыяльных пытанняў.

Інтанацыя формул маўленчага этыкету.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 70 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 400 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 120 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Прыметнік: ступені параўнання прыметнікаў:比.....好; 她最高.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі да 50.

Займеннік: прыналежныя

займеннікі:

我的、你的、他的、她的、它的、我们的、你们的、他们的、她们的.

Указальныя займеннікі: 这、那.

Дзеяслоў: прошлы час (了): 昨天.....打球了; будучы час: 明天.....放风筝.

Паслялогі: 中间、左边、右边、旁.

Лічэльныя словы: 盘、碗、杯、瓶、盒.

Прыслоўе: 也.

Сінтаксіс

Парадак слоў у простым сказе. Агульныя і спецыяльныя пытанні. Пабуджальная часціца 吧(.....一起.....吧!) 我们玩儿吧! 一好!(太好了!) 吃点儿蛋糕吧!

Загадная канструкцыя 走吧!

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

Ведаць:

транскрыпцыйныя знакі вывучаемай мовы;
рытм, правілы слоўнага націску; асаблівасці інтанацыі сцвярджальных, адмоўных і пытальных сказаў, формул маўленчага этыкету;

лексічныя адзінкі і граматычныя з’явы прадуктыўнага і рэцэптыўнага мінімуму;
асноўныя камунікатыўна значныя маўленчыя ўзоры, неабходныя для авалодання на элементарным узроўні вуснага і пісьмовага маўлення на замежнай мове;

элементарныя звесткі пра нацыянальна-культурныя асаблівасці краін вывучаемай мовы, элементарныя нормы маўленчага этыкету, асобныя рыфмаваныя творы дзіцячага фальклору краіны вывучаемай мовы, даступныя па змесце і форме;

прыёмы ажыццяўлення вучэбна-пазнавальнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай;

элементарныя вербальныя (родная мова) і невербальныя сродкі пераадолення цяжкасцей пры зносінах (міміка, жэсты, малюнак).

Умець:

запытваць, паведамляць інфармацыю асабістага характару з захаваннем элементарных норм маўленчага этыкету ў ходзе рэалізацыі этыкетнага дыялогу, дыялогу-роспыту, дыялогу-пабуджэння да дзеяння і маналогу-апавядання, а таксама апісваць прадметы (маналог-апісанне);

разумець на слых указанні настаўніка, звязаныя з вядзеннем урока, іншамоўныя тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару (казка, апавяданне, рыфмоўка, верш, дзіцячая песня), пабудаваныя на вывучаным моўным матэрыяле, у прад’яўленні настаўніка або ў гуказапісе (працягласць гучання – 0,5–1 мінута), у тэмпе, набліжаным да натуральнага, з візуальнай апорай;

чытаць услых і сам сабе з поўным разуменнем, з правільным дзяленнем на сэнсавыя групы тэксты аб’ёмам прыкладна 900 друкаваных знакаў з прабеламі (кітайская мова – 0,3 старонкі), пабудаваныя на вывучаным матэрыяле (казка, апавяданне, дыялог, верш, песня, рыфмоўка);

пісаць нескладаныя віды тэкстаў з апорай на ўзор у адпаведнасці з нормамі, якія прыняты ў краіне вывучаемай мовы (аб’ём тэксту – не менш за 20 слоў або 30–40 іерогліфаў);

выкарыстоўваць элементарныя вербальныя (родная мова) і невербальныя сродкі пераадолення цяжкасцей пры зносінах (міміка, жэсты, малюнак);

ажыццяўляць элементарны аналіз моўных з’яў: гукаў, літар, спалучэнняў літар, слоў, словазлучэнняў і сказаў;

карыстацца слоўнікам у вучэбным дапаможніку.

Валодаць:

вуснымі і пісьмовымі відамі іншамоўнай маўленчай дзейнасці на элементарным узроўні з захаваннем сацыякультурных норм;

фанетычнымі, лексічнымі, граматычнымі і арфаграфічнымі нормамі замежнай мовы для рашэння камунікатыўных задач на элементарным узроўні;

прыёмамі ажыццяўлення вучэбнай дзейнасці;

элементарнымі вербальнымі (родная мова) і невербальнымі сродкамі пераадолення цяжкасцей пры зносінах (міміка, жэсты, малюнак).